

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3517/23
28.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија, Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Петар Коковић, адвокат из Панчева, Његошева 1а, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво РС, Одељење у Зрењанину, Гимназијска 7, ради утврђења права својине, одлучујући о жалбама тужилаца и тужене, изјављеним против пресуде Основног суда у Панчеву П 6264/21 од 4.4.2023. године, у седници већа одржаној дана 28.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужене, као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П 6264/21 од 4.4.2023. године у ставовима првом и другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Панчеву П 6264/21 од 4.4.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена Република Србија да тужиоцима АА, ББ и ВВ, сви из ..., надокнади трошкове парничног поступка у износу од 318.287,50 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца па је утврђено да су тужиоци на основу одржаја сувласници катастарске парцеле број ..., њива у потесту "...", површине 54 ара и 36 квм и катастарске парцеле број ..., њива у потесту "...", површине 1 ха 12 ари 80 квм, обе из листа непокретности број ... КО ..., и то тужилац АА у 2/4 дела, тужиља ББ у 1/4 дела и тужиља ВВ у 1/4 дела.

Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима ово право призна и да трпи да тужиоци по основу ове пресуде могу извршити промену у катастарском оперативу у своју корист и уписати се као сувласници катастарских парцела из става један. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 260.725,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против наведене пресуде тужиоци и тужена су благовремено изјавили жалбе, из свих законских разлога прописних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Тужиоци добијају пресуду у ставу трећем изреке (одлука о трошковима поступка), а тужена у целисти. Жалбене разлоге су образложили и жалбени предлог изнели. Трошкове другостепеног поступка одређено су тражили.

Испитујући правилност добијане пресуде у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене неоснована, а жалба тужилаца основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути. Неосновано се жалбом тужене указује да је у првостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка предвиђена чланом 374. став 2. тачка 12. наведеног става, јер је изрека пресуде разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан, непротивречан и убедљив начин, а који логично и недвосмислено произлазе из изведених доказа и целокупног стања у спису, па пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца ГГ је, као купац, закључио писани уговор о купопродаји непокретности дана 28.12.1961. године, са ДД, као продавцем, који није оверен. Предмет наведеног уговора су ораница у "... топ бр. ... и то део од 2 јутра, који ће носити број ... из ЗКУЛ број ... КО ...и ораница у "...", топ број... од 1 јутра из ЗКУЛ број ... КО ... Уговорено је да продавац продаје правном претходнику тужилаца, њиховом оцу, наведене оранице за купопродајну цену од тадашњих 50.000,00 динара. Купопродајну цену ГГ је исплатио продавцу одмах по закључењу уговора и ступио је у посед наведених парцела. Катастарска парцела ... КО ... по старом премеру је идентична катастарској парцели ... КО ... по новом премеру, а парцела ... КО ... по старом премеру је идентична катастарској парцели број ...КО ... по новом премеру. Од шездесетих година прошлог века правни претходник тужилаца ГГ и његов син, тужилац АА, несметано користе наведене парцеле, обрађују их, сеју, убирају плодове, и нико од трећих лица, па ни тужена није показивао било какве правне претензије у односу на те парцеле. У време када се спроводило укрупњавање парцела, предметне парцеле су уписане као државна својина, а тужилац АА и ГГ били су уписани као корисници предметних парцела. Према подацима из катастра непокретности сада је тужена уписана као носилац права својине на предметним парцелама, као врста својине државна, док су тужиоци уписани као држаоци предметних непокретности и то тужилац АА уписан је као држалац са 2/4 дела, тужиља

ББ уписана као држалац са 1/4 дела и ВВ уписана као држалац са 1/4. дела. Првобитно, тужбу ради утврђења права својине у овом поступку поднели су ГГ и АА, а након смрти ГГ, решењем од 26.12.2022. године, поступак је настављан по тужби тужилаца као правних следбника покојног ГГ. Тужилац СС плаћа туженој накнаду за одвођење и све порезе.

Све чињенице битне за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио на основу изведених доказа, које је правилно ценио, применом одредбе члана 8. ЗПП. Жалбом тужене, у којој нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев. За своју одлуку навео је јасне, потпуне и аргументоване разлоге које, као правилне, прихвата и другостепени суд.

У конкретном случају, тужилац АА је био у непрекидној и несметаној државини наведених катастарских парцела уписаних у листу непокретности број ... КО ..., у државини наведених катастарских парцела био је и правни претходник тужилаца, њихов отац, држећи их као своје. Како из наведеног произилази да су тужиоци у савесној државини предметних катастарских парцела и то почев од 1961. године, а сходно Закону о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа ("Службени гласник СРЈ", бр. 29/1996), протеком 20 година, тужиоци су стекли право сусвојине на предметним парцелама одржајем, сагласно одредби члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа – ЗОСПО.

Правилно је првостепени суд закључио да је протекао рок за одржај прописан одредбом члана 28. ЗОСПО, ради стицања права својине на непокретностима. Одредбом члана 29. ЗОСПО ("Службени лист СФРЈ", бр.6/80) било је прописано да се право својине на ствари у друштвеној својини не може стећи одржајем. Међутим, наведени члан брисан је чланом 16. Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96) који је ступио на снагу 4.7.1996. године и који у прелазним и завршним одредбама не садржи правила о његовој ретроактивној примени, због чега се рокови за одржај могу рачунати само за убудуће, почев од дана његовог ступања на снагу. Стога, како су тужилац АА и правни претходник тужилаца, у непрекидној државини предметних парцела од 4.7.1996. године, а рок за одржај од 20 година се има рачунати од дана ступања на снагу измена и допуна Закона о основама својинскоправних односа, то је до подношења тужбе у овој правној ствари 18.12.2018. године, протекао рок из члана 28. став 4. ЗОСПО.

Тужиоци су савестни у одржају, јер је изведеним доказима утврђено да су у државини свих катастарских парцела и да их у томе нико није ометао све време трајања државине. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28. став 4. ЗОСПО, савестан је држалац који непокретност држи у уверењу да је њен власник, а несметани посед у трајању од више од 20 година доказује оправданост таквог уверења.

Одржај је начин оригинарног стицања субјективних стварних права у том

смислу да представља тријумф факта над правом, пошто је за стицање права својине одржајем потребна савесна државина ствари и протек рока од 10 (за редован одржај), односно 20 година (за ванредни одржај). Право својине не заснива се на праву претходника, већ на чињеници да савестан стицалац ствар држи током времена потребног за стицање права власништва одржајем.

У конкретном случају, тужилац АА, али и правни претходник тужилаца њихов отац, предметне непокретности држали су као своје, и то почев од стицања истих, а у мирној државини предметних непокретности нико их није узнемиравао у периоду потребном за стицање права власништва одржајем. Њихово уверење да су сувласници проистиче из њиховог несметаног и континуираног вишедеценијског коришћења и употребе ових парцела. При томе, тужена током поступка није оспорила да су тужиоци ступили у посед парцела, нити им је оспорила време (несметаног) поседа. Савесност државине се претпоставља сагласно одредби члана 72. став 3. ЗОСПО, што значи да онај који тврди супротно, то мора и да докаже, а наведена претпоставка није оборена током поступка. Чињеница да је тужена уписана у јавним књигама као власник парцеле не утиче на савесност држаоца, односно савесност тужилаца. Како су спорне парцеле уписане као државна својина, тужиоцима као њиховим фактичким држаоцима припада право да дугогодишње фактичко стање и правно регулишу, сходно одредби члана 28. ЗОСПО.

Нису основани жалбени наводи тужене који указују да правни претходник тужилаца, па самим тим ни тужиоци немају закониту државину, јер исту нису са успехом доказали да се заснива на пуноважном правном основу потребном за стицање права својине у смислу одредбе члана 72. став 2. ЗОСПО, имајући у виду да уз тужбу нису доставили доказ да је ДД са којим је правни претходник тужилаца закључио уговор о купопродаји, био власник предметних парцела, имајући у виду да су наведене парцеле биле уписане као општенародна имовина. С обзиром на тражену судску заштиту за утврђење права својине ванредним одржајем, који не захтева закониту државину, правилно је првостепени суд закључио да су испуњени услови предвиђени одредбом члана 28. став 4. ЗОСПО, јер су оцу тужилаца предате у државину предметне катастарске парцеле, да је исте држао и обрађивао док је био жив заједно са својим сином, као и да су након његове смрти исте преузели и наставили несметано да држе и обрађују тужиоци по основу наслеђа, те да их у несметаној државини наведених катастарских парцела нико није ометао.

Приликом одлучивања о основаности жалбе тужене, односно законитости и правилности првостепене одлуке, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, будући да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

На основу изложеног, применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужилаца побија одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу трећем изреке пресуде. По оцени овог суда, не може се сматрати да је одлучујући у наведеном делу суд правилно применио одредбе Закона о парничном поступку и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Наиме, имајући у виду исход спора и постигнути успех тужилаца, чињеницу да је до рочишта за главну расправу одржаног 26.12.2022. године, на ком је првостепени суд донео решење којим је наставио парнични поступак по тужби тужилаца као правних следбника пок. ГГ, пуномоћник адвокат заступао две странке, а након 26.12.2022. године три странке, другостепени суд је оценио да тужиоцима за све парничне радње предузете од стране пуномоћника до 26.12.2022. године припада увећање трошкова за 50% на име заступања две странке, а од тада припада им право увећања трошкова парничног поступка за 100% на име заступања три парничне странке, све у складу са тарифним бројем 17 Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. У том смислу, узимајући у обзир врсту спора, вредност предмета спора, опредељени захтев за накнаду трошкова, тужиоцима припадају трошкови за састав тужбе износ 16.875,00 динара, за састав три образложена поднеска (13.3.2019. године, 31.3.2021. године и 30.11.2021. године) износ од по 16.875,00 динара, за заступање на четири одржана рочишта (2.4.2019. године, 3.6.2019. године, 10.7.2019. године и 21.12.2020. године) износ од по 19.125,00 динара, за приступ на једно неодржано рочиште (3.3.2021. године) износ 10.687,50 динара, сви наведени трошкови су увећани за 50% на име заступања две странке, затим за заступање на два одржана рочишта (26.12.2022. године и 4.4.2023. године) износ од по 25.500,00 динара, трошкови накнаде за заступање на наведеним рочиштима су увећани за 100% на име заступања три странке и за судску таксу на тужбу и пресуду износ од по 56.300,00 динара, што све укупно износи 318.287,50 динара, које трошкове чине потребни и нужни издаци за вођење ове парнице, који су одмерени применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене Тарифе. На досуђени износ тужиоцима припада и законска затезна камата у смислу одредбе члана 277. став 1. ЗОО почев од дана извршности до исплате.

Следом изложеног, одлука о трошковима парничног поступка је преиначена применом члана 401. тачка 3. ЗПП, као у ставу другом изреке ове пресуде.

Како су тужиоци у поступку по изјављеном правном леку успели у незнатном делу и то за трошкове поступка који представљају споредно потраживање а тужена није успела у жалбеном поступку, то су њихови захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијени као у ставу трећем изреке ове пресуде, применом члана 153. став 2. у вези члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић